

Źródło: Shutterstock

25 kwietnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Świadomości Alienacji Rodzicielskiej.

Centrum Komunikacji i Mediacji „Dialog” z tej okazji, tak jak i w latach ubiegłych, organizuje w dniu 25.04.2022 r. w godzinach 13.00-19.00 dyżury telefoniczne podczas których będzie możliwość skorzystania z nieodpłatnych konsultacji w sprawach związanych z alienacją rodzicielską. Dyżury będą realizowane zgodnie z poniżej przedstawionym planem:

- 13.00-15.00 – Monika Górska, psycholog, mediator – tel. 501-470-575
- 15.00-17.00 – Katarzyna Hachulska-Olszewska, psycholog, mediator – tel. 600-879-609
- 17.00-19.00 – Karolina Manowska, pedagog, coach, mediator – tel. 660-566-064 oraz Maria Wojtanek – prawnik, mediator – tel. 509-527-041

CKiM „Dialog” pragnie również przybliżyć pojęcie alienacji rodzicielskiej, konsekwencje jej zaistnienia, formy jakie może przybierać oraz podstaw prawnych umożliwiających walkę z alienacją rodzicielską.

Czym jest alienacja rodzicielska?

Zespół świadomych bądź nieświadomych działań jednego z rodziców lub opiekuna powodujących powstanie zaburzeń w relacji między dzieckiem a drugim rodzicem, czy też opiekunem. Do alienacji rodzicielskiej dochodzi najczęściej w trakcie rozwodu, czy rozstania.

Formy alienacji rodzicielskiej

Może przybierać formy fizyczne tzn. odseparowanie dziecka od drugiego rodzica/opiekuna poprzez m.in.:

- uniemożliwianie kontaktu (np. zakaz spotkań, zakaz rozmów przez telefon czy komunikatory internetowe),

- utrudnianie kontaktu (np. nieuzasadnione zmiany w harmonogramie spotkań, ustalenie limitu czasu na rozmowy telefoniczne),
- sprawowanie nadzoru nad spotkaniami, prowadzonymi rozmowami.

Może również przybierać formy oddziałujące na psychikę i emocje dziecka m.in.:

- nastawianie dziecka przeciwko drugiemu rodzicowi (np. wypowiadanie się negatywnie o drugim rodzicu, przypominanie dziecku o problemach drugiej strony),
- manipulowanie uczuciami dziecka (np. wzbudzanie strachu wobec drugiego rodzica, wzbudzanie poczucia winy, wymuszanie na dziecku deklaracji uczuć),
- stawianie zakazów (np. zakaz mówienia o drugim rodzicu),
- świadome nieinformowanie o ważnych wydarzeniach i informacjach z życia dziecka.

Konsekwencje alienacji rodzicielskiej

Alienacja rodzicielska skutkuje nie tylko pogorszeniem się więzi między rodzicem/opiekunem, a dzieckiem, ale przede wszystkim wpływa negatywnie na jego psychikę. Zaistnienie alienacji rodzicielskiej może powodować utrudnienie w wyrażaniu emocji i uczuć; wystąpienie lęków oraz agresywnych zachowań; obniżenie samopoczucie; problemy z koncentracją u dziecka, co wpływa na wyniki w nauce .

Jak sobie radzić z alienacją rodzicielską?

Na wstępie należy zaznaczyć, że prawo do kontaktu z dzieckiem jest niezależne od wykonywania władzy rodzicielskiej, co oznacza, że nawet rodzic pozbawiony władzy rodzicielskiej lub posiadający ją w ograniczonym zakresie ma prawo do spotkań z dzieckiem.

Dlatego też w pierwszej kolejności należy uregulować kontakty z dzieckiem. Rodzice czy opiekunowie mogą złożyć taki wniosek do sądu rejonowego miejsca zamieszkania dziecka. W takiej sytuacji w trakcie rozprawy sędzia na podstawie wysłuchania stron oraz przedstawionych dowodów, w tym przesłuchania świadków, ustala możliwości do zrealizowania tryb opieki nad dzieckiem.

Uregulowanie kontaktów z dzieckiem jest również możliwe w trakcie mediacji. Rodzice czy opiekunowie mogą zdecydować o wzięciu udziału w mediacji podczas której będą mogli przy udziale mediatora ustalić sposób realizacji kontaktów z dzieckiem za pomocą ugody. Następnie rodzice czy opiekunowie mogą wystąpić do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody, która po zatwierdzeniu uzyska moc ugody zawartej przed sądem.

W przypadku gdy kontakty zostały uregulowane na mocy orzeczenia sądu, czy zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, a nie są realizowane w sposób w jaki zostało to ustalone istnieje możliwość wszczęcia postępowania o zagrożenie nakazem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. W takiej sytuacji sąd uwzględniając sytuację majątkową osoby pod która pieczę dziecko zostaje, a która nie wykonuje w sposób właściwy obowiązków wynikających z ww. orzeczenia czy ugody zagrozi jej nakazem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem.

Gdy jednak w dalszym ciągu kontakty nie będą realizowane istnieje możliwość wystąpienia do sądu z wnioskiem o nakazanie zapłaty ww. sumy pieniężnej, której wysokość będzie zależała od liczby niezrealizowanych kontaktów.

Co więcej jeżeli do kontaktu nie doszło przez osobę pod której pieczę dziecko pozostaje z powodu niewykonania obowiązków wynikających z orzeczenia albo z ugody zawartej przed mediatorem sąd przyzna na rzecz uprawnionego do kontaktu zwrot uzasadnionych wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu.

Podsumowując alienacja rodzicielska wywiera negatywny wpływ przede wszystkim na dziecko, dlatego też tak ważnym jest pamiętanie o nieprzedkładaniu konfliktów rodziców/opiekunów nad jego dobrem. Jeżeli już jednak dojdzie do alienacji rodzicielskiej należy pamiętać o prawnych narzędziach pozwalających na wyegzekwowanie kontaktów z dzieckiem.